REPUBLIKA

ŁODZ, SOBOTA 29 GRUDNIA 1923 r. | NUMER POJEDYNCZY MK. 100.000 | № 342

...CJA i ADMINISTRACJA, PIOTRKOWSKA 49. TELEFON 22-14. | WYDANIE PORANNE. | GODZINY PRZYJĘC REDAKCJI 6—7 POPOŁUDNIU. REKOPISÓW NIEZAMÓWIONYCH NIE ZWRACA SIĘ

...łnomocnictwa dla rządu są zgodne z Konstytucją.

Tak orzekła wczorajsza konferencja prawników.

...sz. kor. „Republiki" telefonuje: ...kt ustawy o szczególnych pełno...wach dla prezesa rady ministrów, ...a celu przyśpieszenie akcji ratowa...bu — budził od pierwszej chwili ...wątpliwości ze stanowiska prawa ...wego. Celem wydania fachowe...erzenia o zgodność tego projektu ...oienjami konstytucji, p. marsza...u Rataj zwołał konferencję.

...gół projekt ustawy wytrzymuje ...yskusji. Proponowane są jedynie ...odyfikacje formalne.

...y zaznaczyć, że projekt rządowy ...aprobatę, zarówno u przedstawi... łu, jak i nauk. Ostateczny rezultat konferencji podano do wiadomości w komunikacie rządowym.

KOMUNIKAT RZĄDOWY.

PAT. — WARSZAWA, 28 grudnia. — W piątek, dnia 28 grudnia 1923 r. odbyła się w gmachu Sejmu, pod przewodnictwem pana marszałka Rataja, konferencja w sprawie zgodnej z konstytucją Rzplitej projektowanej przez rząd ustawy, upoważniającej prezydenta Rzeczypospolitej do wydawania rozporządzeń w przedmiocie sanacji skarbu. W posiedzeniu wzięli udział marszałek Senatu Trąmpczyński, prezes rady ministrów Grabski, minister sprawiedliwości Wyganowski, oraz prof. uniwersytetu warszawskiego Cybichowski i Lutostański wileńskiego — Komarcicki, poznańskiego — Peretjatkiewicz oraz sędzia sądu najwyższego Stelmachowski.

Opinja prawnicza wszystkich uczestników konferencji stwierdziła jednomyślnie, że upoważnienie władz wykonawczych, względnie prezydenta Rzplitej, przez władze ustawodawcze do wydawania szeregu rozporządzeń niezbędnych do przeprowadzenia sanacji skarbu, jest bezwzględnie zgodne z konstytucja i z punktu widzenia prawnego nie nastręczy żadnych wątpliwości. Konferencja wypowiedziała się jednocześnie przeciwko ujęciu powyższych upoważniej w formie t. zw. deklaracji ustawodawczej.

Celem szczegółowego omówienia projektowanej ustawy w duchu, ustalonym przez konferencję, wyznaczono drugie popołudniowe posiedzenie w prezydjum rady ministrów. Posiedzenie to rozpoczęło się o godz. 5 po południu, a przewodniczył mu pan prezes rady ministrów Grabski. Udział w posiedzeniu wzięli minister sprawiedliwości Wyganowski, profesorowie Cybichowski, Lutostański Komarnicki, Peretjatkiewicz, sędzia sądu najwyższego Stelmachowski, naczelnik wydziału prawnego prezydjum rady ministrów Tenczyn, dyrektor departamentu kredytowego ministerstwa skarbu Zaczek wraz z dwoma przedstawicielami tegoż departamentu. Uczestnicy konferencji przeszli po porządku poszczególne artykuły projektowanej ustawy i nadawali im ostateczne brzmienie.

Zaburzenia rewolucyjne w Japonji.

Rząd podał się do dymisji.

— LONDYN, 28 grudnia — Reu...ci z Tokjo: Rząd japoński podał ...ymisji. Tłum usiłował wczoraj ... do mieszkania prezesa rady mi. Yamamoto i do mieszkania mi...raw wewnętrznych Goto, policja ...rzeszkodziła temu.

...REWOLUCYJNY W JAPONJI.

— BERLIN, 28 grudnia — Prasa ...a uważa zamach w Tokjo za groźny objaw szerzącego się ruchu rewolucyjnego w Japonji. Propaganda bolszewicka natrafiła na podatny grunt wobec nędzy, jaka szerzy się wśród ludności po ostatniej katastrofy trzęsienia ziemi.

SZCZEGÓŁY ZAMACHU NA JAPOŃSKIEGO NASTĘPCĘ TRONU.

AW. — LONDYN, 28 grudnia — Według wiadomości z Tokio, na japońskiego następcę tronu usiłowano dokonać zamachu. Sprawcą zamachu jest młody człowiek, który dał kilka strzałów rewolwerowych do przejeżdżającego samochodem następcy tronu. Kule rozbiły szybę samochodu i przeszły koło głowy następcy tronu nie wyrządzając mu żadnej szkody.

Następca tronu udał się natychmiast do parlamentu, skąd pod wzmocnioną eskortą powrócił do pałacu cesarskiego.

Zamach na członka rodziny cesarskiej jest pierwszym tego rodzaju wydarzeniem w dziejach Japonji i dlatego wywołał niezwykłe oburzenie wśród ludności. Sprawce zamachu ludność usiłowała zlynchować jednak interwencja policji wyrwała go z rąk tłumu.

Wstępne śledztwo wykazało, że sprawcą zamachu jest członek organizacji anarchistycznej.

Dymisja rządu japońskiego, która nastąpiła natychmiast po zamachu na następcę tronu, tłumaczy się oburzeniem ludności na rząd, który nie potrafił ochronić członka rodziny cesarskiej przed zamachem.

SPRAWY POLITYKI POLSKIEJ.

TARYFA POCZTOWO-TELEGRAFICZNA.

...z. kor. „Republiki" telefonuje: ...owego Roku wchodzi w życie ...yfa pocztowo-telegraficzna obli... ...ednostkach stałych.

... za zwykły list wynosić będzie ...ku do franka złotego 10 cm., o... ...elegram najmniejsza 80 cm., za ...cm.

...za to po przeliczeniu na marki ...odwyżkę taryfy pocztowo-tele... ...od 4—5 razy.

...TKI ZA STUDJA WYŻSZE ...DNIKÓW NIEETATOWYCH.

...as informują, od 1 stycznia urzę... ...etatowi, którzy mają ukończone ...yższe będą pobierali dodatek za ...równi z urzędnikami etatowemi.

...ODY I WYDATKI SKARBU ...STWA W LISTOPADZIE.

...z. kor. „Republiki" telefonuje: ...g ogólnikowych tymczasowych ...kasowych, dochody budżetowe ...państwa w listopadzie wyniosły ...51 miljarda mkp., stanowiących ...tość 28.775 tys. fr. z., rozchody ...51 miljarda mkp., stanowiących ...tość 52.292 tys. fr. zł. Deficyt ...y zatem w tym miesiącu wyno... ...s. fr. zł., czyli około 44 proc. ...chodów. Wobec tego, że zwy...ny deficyt budżetowy w roku ...wahał się około 50 proc. roz...poprawa w listopadzie jest sto...niewielka. Wynik to w znacz... ...opieszałości płatników podatku ...go, którzy zaliczkę, przypada... ...10 listopada a 10 grudnia od... ...dni ostatnich, licząc na dewa...

Dotacje na rzecz kolei skarbu państwa w listopadzie wyniosły 9,482 miljardy czyli 29,7 miljonów fr. zł. Nadwyżki kasowe, które wpłynęły w tym czasie do skarbu państwa osiągnęły sumę zaledwie 504 miljardów, t. j. półtora miljona fr. zł. Deficyt kolejowy wynosi zatem w listopadzie z górą 28 miljonów fr. zł., co jednak jest suma miesięcznego deficytu w tym roku jedna z najmniejszych (we wrześni 42 miljony).

FLAGA RADY PORTOWEJ GDAŃSKIEJ.

AW. — GDAŃSK, 28 grudnia —Wysoki komisarz Ligi Narodów potwierdził rozporządzeniem rady portowej składać się ma w przedmiocie urzędowej flagi rady portowej w Gdańsku. Flaga rady portowej z połączonych emblematów Polski i Gdańska.

W swoim czasie, przeciwko rozporządzeniu rady portowej władze gdańskie zgłosiły sprzeciw, który jednak został odrzucony przez obecnego komisarza, Mac Donella.

ZJAZD GRANICZNY POLSKO-ROSYJSKI.

PAT. — WARSZAWA, 28 grudnia — 17 grudnia rozpoczęły się w Warszawie obrady 2-go zjazdu mieszanej komisji granicznej na Wschodzie. W zjeździe biorą udział ze strony Polski: Przewodniczący delegacji polskiej Kabasilewski, członkowie, poseł J. Hempel i Koźnowski oraz sekretarz Cybulski. Ze strony rosyjskiej w obradach biorą udział: przewodniczący delegacji rosyjsko-ukraińsko-białoruskiej Biesiadowski, członek delegacji generał Kostiejew i sekretarz Martijński. Na porządku dziennym stoją sprawy dotyczące spraw czterech zjazdów technicznych i uzgodnienia dalszych prac komicji.

Klęska Polski w polityce bałtyckiej.

Czesi radują się z tego powodu.

PRAGA, 28 grudnia — Podpisanie umowy politycznej i gospodarczej między Łotwą a Estonją wita prasa czeska z ogromną radością. „Narodni Listy" w nr. 352 wyrażają zadowolenie z tego faktu nadmieniając, że do tego związku w niedługim czasie wstąpi i Litwa. Tym sposobem upadł plan Polski utworzenia bloku pięciu państw bałtyckich, żadne bowiem z tych państw nie będzie uważało dla siebie za korzystne, aby Polska w bloku bałtyckim odgrywała jakąkolwiek rolę kierowniczą. Kombinacja taka, do której weszłaby i Polska — zdaniem cytowanego dziennika czeskiego — zagrażałoby niebezpieczeństwem wojennego konfliktu z uwagi na agresywną linję polityczną Polski.

WRANGIEL PRZENOSI SIĘ DO AMERYKI.

BELGRAD, 28 grudnia — Grupa generała Wrangla zostanie wysiedlona z granic Jugosławji i przeniesiona do Stanów Zjednoczonych. Powodem wysiedlenia grupy Wrangla jest żądanie rządu sowietów. Sowiety tylko pod tym warunkiem zgodzą się na wznowienie stosunków dyplomatycznych z Jugosławją, o ile rząd jugosławiański cofnie swoje prawo azylu dla generała Wrangla i jego grupy.

POWSTANIE W MEKSYKU ZLIKWIDOWANE.

AW. — LONDYN, 28 grudnia — Według wiadomości z Meksyku, podczas ostatniej walnej bitwy między wojskami rządowymi a powstańcami, ci ostatni ponieśli tak wielkie straty, że w obecnej chwili można uważać ruch powstańczy, wzniecony przez gen. Huertę za zlikwidowany.

BOMBA NA BALU W BUDAPESZCIE.

BUDAPESZT, 28 grudnia — W drugie święto Bożego Narodzenia w nocy podczas wieczornicy tanecznej, urządzonej w Crongrad przez zjednoczenie kobiet izraelickich, do sali balowej rzucono bombę. Skutkiem wybuchu jedna osoba została zabita, a 17 ranionych. Żandarmerja aresztowała kilku podejrzanych osobników.

CARSKIE KLEJNOTY W AMERYCE.

AW. — LONDYN, 28 grudnia — Według wiadomości z Nowego Jorku, w tamtejszej komorze celnej zdeponowano klejnoty olbrzymiej wartości, które mają być oszacowane przez znawców.

„New York Herald" twierdzi, że chodzi tu o część rosyjskich klejnotów koronnych, które mają być użyte na sfinansowanie propagandy bolszewickiej i na zapłacenie zamówień rosyjskich w Stanach Zjednoczonych.

Stinnes przybył do Paryża.

Konferencja z rządem francuskim w sprawie Nadrenji i zagł. Ruhr.

WIEDEŃ, 28 grudnia — Od wczoraj bawi w Paryżu Stinnes w przejeździe do Szwajcarji. Wbrew zapewnieniom, podróż Stinnesa nie jest kuracyjna, ale ma za zadanie prywatne konferencje z komisarzami francuskimi w sprawie Nadrenji i zagłębja Ruhry.

Ostatni memorjał niemiecki odesłany został generałowi Degoutte i komisarzowi Tirard do zbadania. Jak donoszą niektóre pisma francuskie odpowiedź na ostatnią notę niemiecką ma nastąpić w niedzielę. Oficjalna prasa francuska zapewnia jednak, że odpowiedzi tej nie należy się spodziewać przed Nowym Rokiem. Te same nadzieje żywi poselstwo niemieckie w Paryżu. W politycznych kołach francuskich zapewniają, że gabinet Baldwina nie bierze żadnego udziału w rokowaniach między Poincarem a v. Hoeschem. Przyczyną tej abstynencji jest ostatni rezultat wyborów w Anglji.

ROKOWANIA FINANSISTÓW FRANCUSKICH I NIEMIECKICH.

PAT. — PARYŻ, 28 grudnia — Pol radjo. — „Echo de Paris" zapowiada na dzień dzisiejszy rokowania w Koblencji pomiędzy przedstawicielami grup finansowych niemieckich oraz francuskich w sprawie stworzenia Banku emisyjnego reńsko-westfalskiego oraz przypomina, że zadaniem tego banku jest organizowania życia ekonomicznego prowincji okupowanych w tn sposób, aby los tych prowincji nie zależał od złej woli też opornego stanowiska rządu Rzeszy w stosunku do postanowień traktatu wersalskiego.

GEN. NOLLET W BERLINIE.

PAT. — PARYŻ, 28 grudnja — Polradjo. Wczoraj w nocy udał się do Berlina prezes międzysojuszniczej komisji kontrolującej gen. Nollet.

WIELKA MOWA POINCAREGO.

AW. — PARYŻ, 28 grudnia — Poincare wygłosi w przyszłą niedzielę za pośrednictwem radjo-telefonu paryskiego wielką mowe polityczną, która słyszana będzie nietylko we Francji, ale i w innych krajach Europy i w Ameryce. W przemówieniu swojem, które skierowane będzie pod adresem narodu angielskiego, Poincare oświadczy, że polityka francuska wobeec Niemiec nie stoi w sprzeczności z interesami Anglji.

KOMISARZ RZESZY W TURYNGJI.

PAT. — WEIMAR, 28 grudnia — Biuro prasowe rządu turyngskiego komunikuje: Na życzenie polityków umiarkowanych i związków urzędniczych, rząd Rzeszy na podstawie artykułu 15 konstytucji wysłał do Turyngji, komisarza Rzeszy Kreubera, którego zadaniem będzie dokonywanie nadzoru nad ścisłem przestrzeganiem przez rząd turyngijski praw obowiązujących w Rzeszy.

Koronacja Mikołaja Mikołajewicza.

Z Londynu donoszą, iż w tych dniach odbyła się tam w pałacyku w. ks. Borysa koronacja Mikołaja Mikołajewicza, b. naczelnego wodza wojsk rosyjskich w wielkiej wojnie, na cara Wszechrosji.

W ten sposób dotychczasowe spory, toczone zarówno w kołach emigracji rosyjskiej, jak i wśród członków domu Romanowych o następstwo tronu, zostałyby ukończone i monarchiczny obóz rosyjski otrzymałby widomą głowę.

Koronacja „in partibus infidelium" ma znaczenie na razie tylko jako utworzenie ośrodka, koło którego mają się skupić przygotowane wysiłki monarchistów, jest bardzo nieprawdopodobne, żeby pociągnęła za sobą w niedługim czasie jakieś wystąpienia czynne w Rosji, a gdyby takie wystąpienia zaszły, to skończyłyby się niewątpliwie niepowodzeniem.

Ruchy i odruchy mas nie są rzeczą, którąby się dała z góry obliczyć i przewidzieć, niewiadomo co może sprowadzić zwrot w nastroju. Jednak tak jak rzeczy obecnie stoją nie widać w Rosji warunków na wznowienie monarchji. Komunizm rewolucjonizuje w kierunku przystosowania się do realnych warunków życia.

Gdyby jednak rządowi sowieckiemu nie udało się wprowadzić gospodarkę na drogę trwałej poprawy, to i wówczas jeszcze od sowietów do monarchji droga daleka. Nie należy zapominać, iż kilkoletnie rządy sowietów wychowały już jedno pokolenie w duchu komunizmu. Monarchja mało ma za sobą elementów czynnych, natomiast przeciw sobie ma nieżyczliwych w najlepszym razie bierność mas chłopskich, siedzących na „unarodowionej" pańskiej ziemi.

ARESZTOWANIA W MOSKWIE.

PAT. MOSKWA, 28 grudnia — Rosyjska agencja telegraficzna podaje wiadomość, jakoby w Moskwie dokonano masowych aresztowań politycznych. Wśród aresztowanych w ostatnich dniach 900 osób, znajdują się spekulanci, handlarze kokainą, wódką, przestępcy i szulerzy. Z pośród aresztowanych wydalono 532, a pozostali będą wydaleni w najkrótszym czasie.

PROGRAM RZĄDU ANGIELSKIEGO.

LONDYN, 28 grudnia — Ministrowie angielscy którzy opuścili Londyn na czas ferji świątecznych wracają po Nowym Roku do stolicy. Na początku przyszłego tygodnia odbędzie się posiedzenie rady ministrów, na którem omawiana będzie mowa tronowa, która ma być wygłoszoną przy otwarciu parlamentu Treść tej mowy jest znana posłom i ministrom w ogólnych zarysach i zawiera program rządu.

„Daily Mail" podaje niektóre szczegóły tego programu. Ze względu na plany reform społecznych zamierza gabinet angielski rozszerzyć i przeszkalcić ubezpieczenia społeczne. W dalszym ciągu ma być prowadzona energiczna akcja celem zwalczenia bezrobocia. Szczególną wage przywiązuje gabinet do ratyfikacji uchwał powziętych na ostatniej Konfoerncji Imperjum Brytyjskiego.

CHOROBA LLOYD GEORGE'A.

PAT. — LONDYN, 28 grudnia — Polradjo. Lloyd George zapadł na zdrowiu wskutek silnego zaziębienia i wyczerpania spodowanego udziałem w ostatniej kampanji wyborczej. Lekarz zalecił b. premjerowi całkowity spokój i wypoczynek. Lloyd George idąc za radą lekarza udał się na dłuższy wypoczynek do swej rodzinnej posiadłości w Walji.

ŚMIERĆ KOMENDANTA „DIXMUDEN".

PAT. — PARYŻ, 28 grudnia. Polradjo. — Ciało komendanta sterowca „Dixmuden" zostało znalezione na powierzchni morza w pobliżu Gigenti (Sycylja). Krażownik francuski „Mulhousse" oraz trzy torpedowce udały się na miejsce w którem znaleziono zwłoki.

Z powodu śmierci komendanta balonu, włoski minister marynarki wystosował na ręce francuskiego ministra marynarki depesze kondolencyjną.

EKSPEDYCJA AFGAŃSKA.

PAT. — PARYŻ, 28 grudnia — Według doniesienia „Chicago Tribune" armja afgańska rozpoczęła w okolicy Fellahabas akcję przeciwko tym szczepom, które umożliwiły mordercom oficerów angielskich ucieczkę i u których mordercy ci częściowo się ukrywają. Wyniki akcji są dotychczas nie znane.

CZERWONY KRZYŻ MUSI RATOWAĆ ANGLIKÓW.

AW. LONDYN, 28 grudnia — Międzynarodowe biuro Czerwonego Krzyża wystąpiło w swoim czasie z inicjatywą pomocy żywnościowej dla dzieci i pracowników umysłowych w Niemczech. W odpowiedzi na to wezwanie angielski Czerwony Krzyż oświadcza, że nie może brać udziału w tej akcji, ponieważ bezrobocie w Anglji i ciężkie warunki ekonomiczne kraju zmuszają angielski Czerwony Krzyż do skierowania swych wysiłków przedewszystkim do ratowania Anglików.

LORD CECYL — PAREM ANGLJI.

PAT. — LONDYN, 28 grudnia — Lord Cecyl mianowany został parem Anglji.

Rozdźwięki w P. P. S.

Co postanowi kongres krakowski.

Wczorajszy „Kurjer" donosi:

PPS. należy do najbardziej karnych i najlepiej zorganizowanych stronnictw politycznych, zarówno na terenie sejmowym jak i w kraju. Ostatnie jednak przegrupowania partyjne oraz niebywałe naprężenie między prawicą a lewicą oddziałały ujemnie również i na spoistość klubu socjalistycznego.

Wtajemniczeni opowiadają sobie jakoby na tle zasadniczego stosunku do marszałka Rataja zarysować się miały różnice i rozdźwięki wśród pepesowców. W najbliższych dniach zbiera się w Krakowiee Rada naczelna stronnictwa socjalistycznego, której prawdopodobnie uda się zażegnać rozłam wewnętrzny polegający na pryncypialnem przeciwieństwie poglądów taktycznych reprezentowanych z jednej strony przez posłów z b. Kongresówki, zwolenników kursu ostrzejszego i posłów z b. Małopolski skłaniających się bardziej do tradycyjnego umiaru.

Ile prawdy w tych pogłoskach — wyjawią dni najbliższe w Sejmie.

USTAWA O ZWALCZANIU ŻEBRACTWA.

Warsz. kor. „Republiki" telefonuje:

Ministerjum pracy i opieki społecznej opracowuje projekt ustawy o zwalczaniu żebractwa, włóczęgostwa i innych przestępstw, wynikających ze wstrętu lub niezdolności do pracy.

Ustawa, wychodząc z zasady, że w walce z przestępstwem obok kary, również ważną jest opieka, torująca przestępcy powrót do normalnego życia, chroniąca go przed powtórnym upadkiem i czyniąca go pożytecznym członkiem społeczeństwa, stawia sobie za zadanie stworzenie instytucji mających odwieść od żebractwa i włóczęgostwa, a przynaglić do pracy, względnie dać odpowiednie wyszkolenie i wychowanie.

Instytucjami temi mają być domy pracy, zakłady poprawczo-wychowawcze przytułki.

Zdolni do pracy żebracy lub włóczędzy mają w tych instytucjach otrzymać możność pracy i fachowe wyszkolenie, niezdolni do pracy znajdą przytułek i odpowiednią opiekę, dzieci naukę i wychowanie.

CO POSTANOWIŁA RADA MINISTRÓW.

PAT. — WARSZAWA, 28 grudnia Rada ministrów na posiedzeniu w dniu 28 grudnia 1923 r. uchwaliła między innymi wniosek ministerstwa spraw wewnętrznych w sprawie statutu związku polskiego nauczycielstwa rady ministrów z dnia 30 sierpnia 1923 r. w sprawie przeprowadzenia spisu ludności w Górno Śląskiej części województwa śląskiego i Ziemi Wileńskiej z wyjątkiem powiatu bracławskiego oraz na przyłączonej do Rzplitej Polskiej części b. pasa nuetralnego polsko-litewskiego, rozporządzenie przyznające niektórym uzdrowiskom charakter użyteczności publicznej, rozporządzenie o przenoszeniu urzędników służby wewnętrznej w ministerstwach spraw zagranicznych w stan rozporządzalności projekt ustawy o ogłoszeniu ustaw śląskich oraz załatwiła kwestje organizacyjne zarządu gmachów reprezentacyjnych.

NOWI KAWALEROWIE „VIRTUTI MILITARI".

Kapituła orderu „Virtuti Militari" nadała krzyż komandorski tego orderu (II klasa):

Marszałkowi Józefowi Piłsudskiemu, gen. broni Lucjanowi Żeligowskiemu, gen. dyw. Władysławowi Sikorskiemu, gen. dyw. Kazimierzowi Sosnkowskiemu i gen. dyw. Leonardowi Skierskiemu.

——XX——

MONS. LAURI WE LWOWE.

PAT. — LWÓW, 28 grudnia — Nuncjusz apostolski Monsignor Lauri przybył tu z Warszawy i zamieszkał w pałacu arcybiskupim. Nuncjusz apostolski złożył wizyty panu wojewodzie, arcybiskupowi Teodorowiczowi oraz metropolicie Szeptyckiego. Jutro nuncjusz wyjeżdża do Przemyśla.

PROFESOR PRASKI WEZWANY DO LENINA.

PAT. — PRAGA, 28 grudnia — Polradjo. Jak donosi prasa, prof. uniwersytetu praskiego dr. Schloff wezwany do Leenina odmówił swojej zgody na wyjazd do Moskwy, podając jako powód odmowy zły stan zdrowia.

——o——

Wiadomości bieżące.

GRUDZIEŃ 29 SOBOTA	Dziś: Tomasza Kant. Jutro: Eugenjusza —:— Wschód słońca o g. 7.40 Zachód o g. 3.26 Wsch. księżyca o g. 1.43 p. Zachód o g. 3.18 r. Długość dnia 7.46 Ubyło dnia g. 8.59

PODWYŻSZENIE OPŁAT ZA PASZPORTY.

Na skutek telegraficznego polecenia ministerstwa spraw wewnętrznych, urząd wojewódzki podwyższył dziesięćkrotnie wszystkie opłaty paszportowe.

Wobec powyższego opłaty te wynosić będą: za paszport zagraniczny zwyczajny do 15 miljonów mk., zezwolenie na ponowny wyjazd do 5 miljonów mk., wizę wyjazdową do 5 miljonów mk., wielokrotny paszport do 30 miljonów mk., wielokrotną wizę dla cudzoziemców do wolnego miasta Gdańska do 45 miljonów mk., paszporty ulgowe do 5 miljonów mk., ulgowe zezwolenia na ponowny wyjazd do 2 miljonów mk., za książeczkę paszportową do 300 tysięcy mk. (p)

NOWA PODWYŻKA CEN CUKRU.

Wobec podwyższenia akcyzy od cukru z 400 miljonów do 4 miljardów marek od wagonu zawierającego 100 worków wagi po 100 kg. każdy, cena cukru pochodzącego z nowych transportów wzrośnie o 360 tys. mk. na 1 kg.

Wskutek tej podwyżki cukier kalkulować się będzie przeszło miljon marek bip.

„DZIENNIK ZARZĄDU M. ŁODZI"

Wyszedł z druku nr. 53 „Dziennika zarządu m. Łodzi". Numer ten zawiera następujące publikacje: „Miejska opieka społeczna"; Sprawozdania z działalności urzędu stanu cywilnego, wydziału zdrowotności publicznej, wydziału statystycznego oraz miejskiej pracowni psychologicznej; obwieszczenie o podatku sylwestrowym; kronikę miejską, przegląd życia samorzadowego miast polskich.

WYPŁATA POBORÓW URZĘDNIKOM KOMUNALNYM.

Wbrew informacjom niektórych dzienników miejscowych, reszta poborów grudniowych oraz 45,75-wy dodatek drożyźniany wypłacone zostały całkowicie pracownikom miejskim w tygodniu ubiegłym, przed świętami Bożego Narodzenia. Z dziem 24 bm. Kasa miejska przystąpiła do wypłaty III raty t. zw. trzynastej pensji (40 proc.) poborów grudniowych, które to należności uregulowane zostaną do dnia 29 grudnia rb.

POŚWIĘCENIE KAPLICY.

Podczas wizytacji pasterskiej szpitali miejskich, dokonanej przez J. E. ks. biskupa W. Tymienieckiego w dniu 25 grudnia rb., tj. w pierwszy dzień Bożego Narodzenia, odbyło się poświęcenie kaplicy przy szpitalu zapasowym przy ul. Zakątnej nr. 44. O godz. 8 i pół rano w obecności p. prezydenta miasta M. Cynarskiego, ispektora szpitali miejskich, dra Mittelstaedta i personelu szpitala, J. ó. ks. biskup dokonał poświęcenia kaplicy, poczem odprawił nabożeństwo. Po nabożeństwie ks. biskup udał się do chorych, z którymi łamał się opłatkiem i udzielił komunji św.

———

Cennik płac minimalnych dla pracowników biurowych za 2-gą połowę grudnia Wczoraj został ustalony w drodze porozumienia międzyzwiązkowej komisji pracowniczej ze związkiem przemysłu włókienniczego cennik za 2-gą połowę grudnia dla pracowników biurowych.

Egzemplarze cennika są do nabycia w kancelarjach związków pracowniczych, adresy których podajemy: Al. Kościuszki Nr. 21, Piotrkowska 108, Pusta 10 i Sienkiewicza 22.

EPIDEMJA TYFUSU BRZUSZNEGO WYGASA.

W związku z akcją, jaką prowadzi dział sanitarny w kierunku zwalczania epidemji tyfusu brzusznego w Łodzi — ukończone zostało techniczne badanie studzien, znajdujących się w domach zakażonych. Obecnie przystąpiono do badania chemicznego i bakterjologicznego wody studziennej w tych domach.

W ostatnich sprawozdań wydziału zdrowotności publicznej wynika, że zawdzięczając energicznej walce, prowadzonej przez dział sanitarny z epidemją tyfusu brzusznego, ilość zachorowań na tę chorobę stale i znacznie spada. W czasie od 15 do 21 października rb. było zanotowanych zachorowań 90, od 22 do 28-10 — 89; począwszy od tego czasu notowano zachorowań: od 29-10 do 4 11 — 40, od 5 do 11-11 — 32, od 12 do 18-11 — 29, od 19 do 25-11 — 25, od 26-11 do 2-12 — 16, od 3 do 9-12 — 10, od 10 do 16-12 — 11, a od 17 do 23-12 — tylko 9.

SĄDY DORAŹNE.

Jak się dowiadujemy, na obszarze województwa łódzkiego zostaje utrzymane doraźne postepowanie sądowe względem następujących przestępców, przewidzianych w następujących artykułach kodeksu karnego:

W art. 833 — wyrób, nabycie, przechowywanie lub zbyt substancji lub przyrządu wybuchowego z przeznaczeniem do popełnienia zbrodni.

W art. 279, cz. 1, ust. 3 — udział w bandzie w celach rozboju.

W art. 453 — zabójstwo, ale tylko względem funkcjonarjusza publicznego albo za pomocą siły wybuchowej.

W art. 455, ustępy 3, 4, 6 i 12 — zabójstwo osoby urzędowej, wartownika w bandzie, w celu zysku.

W art. 562 — 564 — uszkodzenie cudzego mienia, kościoła, pomieszczenia instytucji rządowej lub społecznej itp. przez podpalenie wybuch lub zatopienie, a także uszkodzenie kolei żelaznej statku itp.

Oraz w art. 589 — zabór cudzego mienia ruchomego drogą rozboju. b.

PODATEK SYLWESTROWSKI.

W myśl uchwały rady miejskiej z dn. 22 listopada 1923 r., od widowisk, koncertów zabaw i t. p. organizowanych w noc sylwestrową, oraz od wszelkich podobnych imprez noworocznych pobierany będzie na rzecz kasy miejskiej specjalny podatek od obchodów sylwestrowych i noworocznych. Opodatkowaniu podlegają również rachunki za potrawy i napoje, podawane w restauracjach, cukierniach, klubach i t. p. w czasie zabaw i rozrywek sylwestrowych lub noworocznych.

Podatek pobrany będzie: a) w wysokości 100 proc., doliczonych do biletów wejścia lub kart uczestnictwa i do cen biletów względnie numerów, wydawanych na przechowanie garderoby, b) w wysokości 50 proc., doliczanych do należności za potrawy i napoje. Właściciele przedsiębiorstw obowiązani są przedłożyć wydziałowi podatkowemu magistratu w dniu 31-go grudnia rb. do godz. 10-ej rano cenniki potraw i napojów w 2-ch egzemplarzach, zaś jeden egzemplarz wywiesić w lokalu.

—:o:—

POGRZEB WŁODZ. TETMAJERA.

PAT. — KRAKÓW, 28 grudnia — Wczoraj wieczorem przewieziono zwłoki ś. p. Włodzimierza Tetmajera ze szpitala św. Łazarza do dworku w Bronowcach, gdzie spoczną na cmentarzu miejscowym. Trumnę, złożono na saniach, zaprzągniętych w trzy pary koni włościańskich, za trumną prócz rodziny i przyjaciół zmarłego kroczyła gromada włościan z Bronowic i Zielonki. Na pogrzeb, który odbędzie się w sobotę, wybiera się masowo lud z całej ziemi krakowskiej.

Nie pij wody surowej!

Tyfus w mieście!

W niedzielę dnia 30-go grudnia r. b. o godzinie 3-ej po południu odbędzie się w lokalu Domu Sierot w Zgierzu ul. J. Piłsudskiego № 30 nabożeństwo żałobne za duszę

b. p. RACHELI z ŁĘCZYCKICH

MALCOWEJ

oraz poświęcenie łóżka na imię zmarłej, na które krewnych, przyjaciół i znajomych zaprasza

Zarząd Domu Sierot w Zgierzu.

Z głębokim bólem zawiadamiamy, iz w piątek dnia 28-go grudnia zmarła nasza ukochana córka i siostra

Jecia Waksberżanka

przeżywszy lat 18.

Pogrzeb odbędzie się w niedzielę dnia 30-go b. m. o g. 11-ej przed południem z domu żałoby Zakątna 19.

Zrozpaczona rodzina.

Wydział statystyczny przy pracy.

Statystyka kredytowa. — Życie i prawo.—Rejestracja urzędników komunalnych. — Walka z gruźlicą. — Akty zgonu.

Według sprawozdania z działalności wydziału statystycznego magistratu za 3-ci kwartał rb., w okresie tym wydział statystyczny wprowadził nowy dział pracy, mianowicie dział statystyki kredytowej. Statystyka ta podzielona została na: 1) statystykę kursów walut obcych i 2) statystykę działalności P. K. K. P. Po ukończeniu obliczeń kursów, wydział statystyczny przystąpił do opracowania wskaźników zmian tych kursów. Wskaźniki podzielone zostały na trzy grupy: a) w stosunku do stycznia 1922 r., b) wyrażające zmiany kursów w poszczególnych dekadach lub miesiącach i c) w stosunku do 1914 r. W statystyce działalności PKKP., obok Łodzi, uwzględniono również Warszawę, Poznań, Lwów i Kraków.

Na okres sprawozdawczy przypadło podjęcie przez wydział statystyczny badań w dziedzinie statystyki sądowej. Dane, zebrane w sądzie okręgowym, wraz z uzupełnieniem w postaci statystyki działalności sądów pokoju i sądów doraźnych, zamieszczone zostały w „Roczniku Statystycznym m. Łodzi za r. 1922".

Łącznie z opracowaniem statystyki sądowej, podjęto opracowanie statystyki przestępczości. Układ tablic przestępczości przekształcony został w ten sposób, że klasyfikacje, uwzględniającą 36 kategorji przestępstw rozszerzono do 59 kategorji. Tablice więziennictwa uzupełniono danemi o wyznaniu i ew. małoletności więźniów oraz danemi o wysokości kar.

M. in. pracami, dokonanemi w III kwartale rb., wydział statystyczny opracował projekty formularzy rejestracyjnych dla urzędników i robotników miejskich oraz instrukcję, dotycząca wypełnienia tych formularzy.

Delegacja wydziału zaakceptowała wniosek w sprawie rozszerzenia badań z dziedziny gruźlicy przez opracowywanie materjał. sekcji do walki z gruźlicą oraz zajmowała się kwestją, napotykaną niejednokrotnie przez wydział przy badaniu statystyki zgonów, mianowicie — że kancelarje parafjalne wydają zezwolenia na grzebanie zwłok, chociaż fakt zgonu nie został stwierdzony przez lekarza. W tej ostatniej sprawie podjął się interwencji w kurji biskupiej przewodniczący wydziału, p. prezydent Cynarski.

Co się tyczy publikacji wydziału, w okresie sprawozdawczym kontynuowano wydawnictwo „Miesięcznik statystyczny" oraz prowadzono prace około ukończenia druku „Rocznika statystycznego m. Łodzi za r. 1922".

———

Wszystko dobre, co się dobrze kończy.

Lokomotywa kolejowa chciała się w zacisze leśne...

Na szczęście obyło się bez ofiar.

Onegdaj z Warszawy wyjechał do Poznania przez Łódź pociąg, z dodatkowymi wagonami, przepełniony wracającymi po świętach pasażerami.

Nagle na odległości kilku wiorst od stacji Bednary, lokomotywa pociągu zjeżdżającego z góry wykoleiła się i spadła z szyn.

Dzięki przytomności umysłu maszynisty, udało mu się pociąg zatrzymać, który w przeciwnym razie wjechałby do lasu.

Natychmiast dwuch konduktorów udało się na stację Bednary po inny parowóz, a tymczasem podróżni czekali w polu na 11 stopniowym mrozie.

Gdy sprowadzono lokomotywę, maszynista nie chciał podjąć się prowadzenia całego pociągu, szczególnie że miano przejeżdżać most przed Łowiczem.

W końcu pociąg zataszczono z powrotem do stacii Bednary i tam z bocznej linji przeprowadzono go na stację Łowicz wiedeński, mijając most i następnie dopiero do stacji Łowicz-Kaliski.

Jednak okazało się że również niema maszyny odpowiedniej do tak wielkiego pociągu, wobec czego maszynę sprowadzono z Łodzi i pociąg zamiast przybyć do Łodzi o godz. 3.15 w nocy, przyjechał dopiero o godz. 10 rano. b.

„REPUBLIKA" Łódź 29 grudnia 1923

KURJER HANDLOWY

„REPUBLIKA" Łódź 29 grudnia 1923

Pełnomocnictwa skarbowe.

Czytaliśmy znowu jedno expose skarbowe. Dziwiliśmy się naogół, że tak mało nam powiedziano rzeczy nowych. Przyzwyczailiśmy się zbyt wielką wagę przykładać do programów skarbowych. Sanacja dla ogółu przedstawia się omal wyłącznie, jako problem należytej konstrukcji programu. Rzecz polega na bardzo wyraźnem nieporozumieniu. Skarbowość nie jest nauką o szczególnie dobitnych kontrowersjach. W swej formie nauki podatkowania jest najstarszą nauką ekonomiczną; zawiera stosunkowo wiele prawd, niekwestjonowanych znikąd. Emocjonujemy się programami, podnosząc ich różnice, częstokroć pozorne, zresztą odnoszące się do prób experymentowania, zakończonych zazwyczaj niepowodzeniem. W rzeczywistości od przełomowego z samej natury rzeczy, bo pierwszego pokojowego, programu min. Michalskiego expose ministerjalne stały się komunałami. Bardzo głośnem echem odbiły się w kraju słowa wypowiedziane przez rzeczoznawcę komandora Hilton Younga w jego ojczyźnie, że każdy program naprawy skarbu polskiego jest dobry, byleby konsekwentnie wprowadzono go w czyn. Słów tych, doskonale ujmujących zagadnienie, nie zrozumiano, zdaje się, należycie. Starano się w nich widzieć przedewszystkiem aprobatę i pochwałę dla swych „programów", zwłaszcza pośród eksperymentatorów, którzy nie zdołali uzgodnić swego stanowiska ze stanowiskiem komandora Younga podczas jego pobytu w Polsce. W istocie punkt ciężkości zalecenia p. Younga spoczywa na żądaniu konsekwentnego wykonania. Stanowczo słuszną wydaje się opinja, że sanacja skarbu nie jest mimo pozory problemem konstrukcji programu, ale przedewszystkiem problemem woli. Uwarunkowana jest szczególnym nastrojem psychicznym powołanych do jej dokonania czynników. Wymaga wytworzenia warunków, sprzyjających szybkiemu wprowadzeniu woli w czyn. W tym względzie z aplauzem powitać należy wnioski ministra Grabskiego o udzielenie p. prezydentowi Rzeczypospolitej i radzie ministrów nadzwyczajnych pełnomocnictw. Praktyka i teorja zgodnie wskazują na wielką trudność dokonania przedsięwzięcia sanacyjnego w normalnej drodze legislacyjnej. Izby parlamentarne zbyt są niejednolite, reprezentują zbyt wielkie przeciwieństwa gospodarcze, zbyt mało w swej całości zdolne są do ekonomicznego myślenia a zbyt ciężkie w swej akcji — aby mogły emanować stanowczą wolę osiągnięcia korzystnych dalszych rezultatów, kosztem bliskich ofiar. Zwłaszcza Polska obdarzona przez konstytucję marcowej ustrojem, nacechowanym specjalnie silną przewagą legislatywy nad pozostałemi organami państwa, z drugiej strony posiadająca stałe izby chwiejne o niewyraźnem obliczu — znajduje się w niekorzystnem położeniu. Ograniczenia kompetencji skarbowych parlamentu uznano za premissę reformy w Niemczech, na Węgrzech, w Austrji. Na republice austrjackiej wymuszano je — gdy się udała do zagranicy o pomoc; w każdym razie lepiej zdobyć się na nie z własnej przymuszonej woli. Narzucona umową genewską, będąca dzisiaj wzorem, formułka brzmiała: „rząd austrjacki przedłoży natychmiast austrjackiemu parlamentowi projekt ustawy upoważniający każdy rząd w ciągu najbliższych dwóch lat bez obowiązku ponownego zwracania się do parlamentu, do przedsięwzięcia w granicach tego programu wszystkich środków, które wedle jego mniemania są konieczne aby do końca tego terminu przywrócić równowagę budżetową". W wykonaniu tego zobowiązania wydano ustawą konstytucyjną — 26. 11. 1923 r. powołującą t. zw. „Ausserordentlicher Kabinettsrat" składającą się z rządu republiki i 25 członków Rady Narodowej — ciało nierównie bardziej sprężyste od parlamentu, które wyposażono w nadzwyczajne kompetencje ustawodawcze.

Projekt min. Grabskiego, upoważniający p. prezydenta Rzeczypospolitj do wydawania na podstawie uchwały rady ministrów rozporządzeń z mocą ustaw „dla przeprowadzenia sanacji skarbu i reformy waluty" stanowczo nie idzie dalej, niż austrjacka ustawa. Materjalnie jest on maximum wprawdzie, ale jednocześnie i minimum dającem się pomyśleć. Czy formalnie jest właściwym, czy w szczególności da się w ramach konstytucji pomieścić, czy dla nadania mu mocy obowiązującej dostateczną jest energja zwykłej ustawy — to kwestja, której tu nie przesądzamy, a która w tej chwili jest przedmiotem rozważania zwołanej do Warszawy ankiety profesorów, znawców prawa politycznego. To pewna, że z punktu widzenia skarbowego pełnomocnictwa projektowane muszą być w każdym razie w tej czy w innej formie rządowi albo innemu do aktów zdecydowanej woli zdolnemu ciału, w interesie państwa w najkrótszym czasie udzielone.

A. Z.

——XX——

Kupcy łódzcy a waloryzacja podatków.

Zamiast dolara -- bony podatkowe.

Z dniem pierwszego stycznia 1924 roku wchodzi w życie ustawa o waloryzacji podatków, opłat skarbowych państwowych oraz samorządowych, opłat pocztowych, kolejowych, telegraficznych wreszcie kredytów udzielonych przez instytucje samorządowe i państwowe.

Ponieważ waloryzacja stała się już faktem dokonanym i obecnie chodzi tylko o rozporządzenia wykonawcze, które mają wyjść z łona poszczególnych ministerstw resortowych, kupcy łódzcy żywo zainteresowali się tą sprawą i wysuwają na ten temat różne wnioski.

Najbardziej jednak na uwagę zasługuje kwestja waloryzacji podatków, która bardziej bezpośrednio niż inne kwestje dotyczy żywotnych interesów kupiectwa łódzkiego.

Obliczanie sum podatkowych według kursu franka złotego ma swoich zwolenników, jakkolwiek nie brak również malkontentów, którzy łudzą się jeszcze nadzieją, że jednak wobec ciężkiego kryzysu przemysłowego w Łodzi, państwo zrozumie potrzeby kupiectwa łódzkiego i cofnie wydany nakaz.

Na to jednak liczyć nie można, gdyż odpowiednia nowela przeszła już przez Sejm i żadne dyrektywy „za" lub „przeciw" nie pomogą.

Komisja statystyczna z jednej strony a waloryzacja podatków z drugiej strony — oto dwa młoty między któremi znalazł się przemysł łódzki.

W zasadzie jednak kupcy niezadowoleni są z jednej rzeczy.

Pisma warszawskie doniosły, że kurs franka złotego będzie podany między godziną drugą a trzecią na dzień następny.

Kupiec który ma powiedzmy 15-go stycznia opłacić podatek, dopiero 14-go stycznia dowie się, ile ten podatek wynosi w markach polskich.

Jeżeli weźmiemy pod uwagę, że opłaty podatkowe są zazwyczaj wkalkulowane do cen za towary, to jasnem się stanie, że kupcy będą mogli dopiero po wpłaceniu podatku ściągnąć od konsumentów wydane sumy podatkowe.

Ponieważ można się spodziewać wzrostu franka złotego, ściągnięte sumy nigdy nie będą odpowiadały rzeczywistemu stosunkowi do kursu franka złotego.

Kupcy więc muszą na podatku zwaloryzowanym stracić mniej albo więcej zależnie od wahań franka złotego.

W związku z powyższemi trudnościami wpłynął ze sfer kupieckich projekt wypuszczenia bonów podatkowych, opiewających na złote franki.

Projekt ten w życiu praktyczny przyniósłby podwójną korzyść: z jednej strony ułatwiłby znacznie wpłacanie zwaloryzowanych podatków, z drugiej strony zmusiłby spekulantów i czarnogiełdziarzy do lokowania kapitałów w banku a nie w walutach wysokocennych.

Państwo ostatecznie dojdzie do celu. Od czasu wyznaczenia podatku do ściągnięcia tego podatku wskutek deprecjacji marki polskiej skarb poniósłby kolosalne straty — waloryzacja jednak daje mu rękojmię uzyskania pełnych sum.

Jeżeli naprzykład wyliczono, że podatek majątkowy musi przynieść miljard franków złotych, z czego na przemysł i handel przypada: pierwsze dwie kategorje przemysłowe i pierwsze pięć kategorji handlowych — razem 375 miljonów, pozostali zaś płatnicy muszą wnieść 125 miljonów, czyli suma sumarum — pół miljarda fr. złotych — to żadne wahanie walut wysokocennych bezpośrednio na osiągnięcie tych sum nie wpłyną.

Do dnia 31-grudnia należy wykupić świadectwa przemysłowe na rok 1924 — te więc opłaty skarbowe waloryzacji jeszcze nie podlegają.

W interesie więc kupców samych, leży, ażeby te opłaty, które mogą być załatwione do 1-go stycznia — były rzeczywiście załatwione ze względu na waloryzację.

Nowy rok ma wobec tego otworzyć nowe horyzonty dla przemysłu łódzkiego.

Sanacja ekonomiczna Rosji.

RYGA, 28 grudnia — Jak z Moskwy donoszą, komitet centralny partji komunistycznej sporządził cały szereg projektów ekonomicznej sanacji Rosji sowieckiej. Projekty dotyczą reorganizacji eksportu znacznych subsydjów dla rozwoju wielkiego przemysłu w Rosji oraz stabilizacji waluty. Komitet ma nadzieję, że stabilizacja ta będzie dokonana na wiosnę przyszłego roku. W tym czasie wypuszczone być mają w obieg banknoty, oparte na podstawie czerwońca oraz monety srebrne. Jednocześnie rząd Sowietów ma zaprzestać dalszego drukowania banknotów rublowych. Wielkie zainteresowanie wzbudza zapowiedź znacznych kredytów na rozwój wielkiego przemysłu.

Wiadomości gospodarcze.

STABILIZACJA DANIN PUBLICZNYCH.

PAT. — WARSZAWA, 28 grudnia. Z dniem 1 stycznia 1924 r. wchodzi w życie ustawa z dnia 6 grudnia 1923 r. o zastosowaniu stałej jednostki do obliczania danin publicznych.

W myśl artykułu 1-go tej ustawy jednostka zastosowana zostanie do opłat kar grzywien oraz wszelkich innych świadczeń o charakterze publiczno-prawnym na rzecz skarbu państwa. Celem należytego wprowadzenia w życie powyższej ustawy departament budżetowy ministerstwa skarbu rozesłał do wszystkich ministerstw prośbę o bezzwłoczne przygotowanie potrzebnych rozporządzeń wykonawczych w zakresie działania danego ministerstwa. Projekty tych rozporządzeń mają być przesłane do departamentu budżetowego, celem ostatecznego uzgodnienia.

Dzięki powyższemu sposobowi przeprowadzona zostanie stabilizacja dochodów państwowych nie tylko w dziedzinie dochodów, znajdujących się pod bezpośrednią administracją ministerstwa skarbu, lecz również w dziedzinie dochodów prawno-publicznych, preliminowanych w budżecie wszystkich innych ministerstw.

PRZEDŁUŻENIE MORATORJUM WEKSLOWEGO.

Jak się dowiadujemy, w obrębie województwa łódzkiego i na reszcie okręgu sądu apelacyjnego w Warszawie i Lublinie moratorjum wekslowe dla weksli, których termin nie upłynął do dnia 30 lipca 1914 r. wzgl. 1 listopada 1915 r. zostaje przedłużone do dn. 1 lipca 1924 r. (b)

PODWYŻSZENIE PODATKU GIEŁDOWEGO.

PAT. — WARSZAWA, 28 grudnia— Z dniem 26 grudnia 1923 r. weszła w życie ustawa z dnia 5 grudnia 1923 r. podwyższająca podatek giełdowy. Podatek wynosić będzie obecnie przy sprzedaży akcji 8 promille, stawki podatku od papierów przy stałem oprocentowaniu nie uległy zmianie tak, że nadal wnoszą 1 pro mille.

CENY ZŁOTA I SREBRA W P.K.K.P.

W dniu wczorajszym P.K.K.P., oddział w Łodzi, płacił następujące ceny za srebro i złoto:

Złoto: ruble 3 miljony 184 tys., marki 1.474,000, korony 1,253,000 mk.

Srebro: ruble 2,116,000, marki 587,000 korony 490,000 mkp. (p)

[N]owy zamach na byt prasy polskiej.

[Pras]a polska od dłuższego już czasu [prze]chodzi ciężki kryzys. Trudności ma[terjalne], z jakiemi musi walczyć każde [n]ajlepiej postawione wydawnictwo [potęgują] się z dnia na dzień i grożą za[gładą] wolnej myśli, jakiej prasa jest dzi[siaj u] nas bodaj, że jedynym wyrazem. [Nie ma] chyba potrzeby rozwodzić się nad [znacze]niem drukowanego słowa w na[szem] dzisiejszem życiu, zbyteczne jest [też] podkreślać doniosłość prasy co[dzienn]ej dla społeczeństwa, dla którego [jest o]na nietylko jasnym drogowskazem [wśród] powikłanych zagadnień doby spół[czesn]ej, nietylko wyrazicielem opinji i [poglą]dów, ale i nieodłącznym doradcą, [wra]zem i orędownikiem i obrońcą.

[Ga]zeta dla dzisiejszego człowieka jest [artyk]ułem pierwszej potrzeby, jest tem [jak] chleb codzienny, czemś, bez czego [obyć] się nie można w żaden sposób. [Zaraz] od jeszcze nim człowiek rano [sięgni]e po posiłek, wprzód nim zaspo[koi pr]agnienie i głód, wyciąga rękę po za[drukow]aną płachtę białego papieru, po [skond]ensowaną treść chwili, którą po[znaje] w oka mgnieniu. Trudno sobie [dziś] wyobrazić jednostkę żyjącą w śro[dowis]ku społecznem, któraby chociaż raz [dziennie] nie wzięła do ręki pisma i nie przej[rzała je]go chociaż pobieżnie.

[U] nas pismo codzienne posiada szcze[gól]nie potężne znaczenie. W krajach Za[chod]u, gdzie stopień kultury i oświaty [jest z]nacznie wyższy, czytelnictwo wśród [szero]kich rzesz jest do tego stopnia roz[pow]szechnione, że zarówno dzienniki, jak [i pis]ma perjodyczne rozchodzą się w mil[jono]wych nakładach, a książek wycho[dzi co]dziennie tyle, ile u nas w ciągu całego [rok]u.

W naszych warunkach gazeta odgry[wa] rolę jednocześnie dziennika, tygodni[ka] i książki. Sytuacja, jaka się u nas [w]tworzyła po wojnie uczyniła, że wyda[wa]nie książek stało się zbytkiem, niemal [nie]możliwością. W zgoła nielepszem [p]ołożeniu znalazła się prasa, która musi [w]ytężać wszystkie siły, aby utrzymać [się] na powierzchni. Drożyzna papieru [i m]aterjałów drukarskich, jak również [w]zrastająca wciąż robocizna, zmusza wy[da]wnictwa pism do podnoszenia ceny nu[me]ru do granic, które przekraczają mo[ż]ność płatniczą przeciętnego czytelnika [i s]kłaniają do zaniechania nabywania [dz]iennika. W ten sposób i tak już wielce [m]ałe nakłady gazet spadają z dnia na [d]zień, stawiając prasę wobec widma za[g]łady.

Prasa niemiecka wskutek zawieruchy walutowej przeżywała w swoim czasie [z]upełnie podobny okres i dzienniki zamy[k]ały się jeden po drugim. Jednakże w [t]ym wypadku pośpieszył z wydatną po[m]ocą rząd, który udzielił pismom szere[g]u ułatwień, dostarczając im tańszego pa[p]ieru, a gdy i to nie poskutkowało skie[r]ował do wydawnictw znaczną część za[m]ówień na druki, które dawniej były wy[k]onywane przez przedsiębiorców pry[w]atnych.

Pod presją sfer dziennikarskich i za przykładem zagranicy rząd nasz w swoim czasie również doszedł do przekonania, że należy wesprzeć materjalnie prasę i ochronić ją od zagłady. Mianowicie gen. Sikorski zwołał do Warszawy wielki kongres prasy, gdzie przedstawiciele dziennikarstwa przedstawili mu cały szereg swych postulatów. Reprezentanci władz przyrzekli, że rząd udzieli prasie daleko idących ułatwień, że oprócz tańszego papieru zagranicznego dostarczy dziennikom tańszych telefonów i telegrafów, zmniejszy ciężary podatkowe i obniży wszelkie opłaty, które pobiera od wydawnictw.

Zapowiedzi te jednak pozostały w sferach niespełnionych obietnic. Przyszedł rząd Piasto-Chjeny, który starał się zniszczyć prasę opozycyjną przez nakładanie fantastycznych kaucji sądowych. O ułatwieniach, jakie zapowiedział gen. Sikorski niema mowy. Poszły one w zapomnienie i więcej nikt o nich nie słyszał.

To co się dzieje jednak obecnie jest ciężkiem ciosem, zadanym prasie, ciosem pod którym może ona paść i więcej nie powstać. Mianowicie rząd p. Grabskiego, który postawił sobie za zadanie zwaloryzowanie wszystkich dziedzin życia gospodarczego, rozpoczął swą pracę od dziedziny najmniej właściwej. Mianowicie pierwszym aktem waloryzacyjnym było przeliczenie na złote opłat za abonament depesz urzędowej Polskiej Agencji Telegraficznej. Zarządzenie to jest wyraź nie wymierzone w istnienie prasy polskiej i utrudnia jeszcze bardziej ciężkie warunki w jakich się ona znajduje. P. A. T. jest agencją rządową i propagandową i jako taka powinna rozsyłać — na wzór podobnych instytucji zagranicznych — swe komunikaty darmo lub też za drobną opłatą. Tymczasem podniesienie ceny abonamentu do miljardowych sum nakłada na wydawnictwa ciężar, którego nie są one w stanie ponieść.

Nowy ten zamach na byt prasy polskiej jest szczególnie niebezpieczny dla dzienników prowicjonalnych, które nie rozporządzając tak wielkiem nakładem, jak prasa warszawska, i będą musiały prędzej lub później zlikwidować swą dzia łalność.

Przedstawicielom dzienników stołecznych został uprzednio przedstawiony projekt waloryzacji, i ci go śpiesznie zaakceptowali. Podobno uczynili to właśnie z myślą zwalczania niewygodnych dla nich konkurencji świetnie rozwijającej się prasy prowincjonalnej.

Podstępny ten zamach na prasę należy jaknajostrzej napiętnować. Rząd, zamiast zwalczać ciemnotę i analfabetyzm, walczy z oświatą i czytelnictwem, i to w najbardziej ostry sposób, łamiąc jednocześnie zobowiązania jakie ongiś względem prasy poczynił.

To też prasa polska, a wraz z nią całe czytające społeczeństwo powinno janajkategoryczniej zaprotestować przeciwko niesprawiedliwemu zarządzeniu i musi domagać się od władz centralnych, ab je czemprędzej cofnęły.

Jan Urbach.

Przymierze francusko-czeskie.

Będzie zawarte w połowie stycznia.

WIEDEŃ, 28 grudnia — Wczoraj zakończyły sie w Paryżu obrady między Millerandem, Poincarem i Beneszem w sprawie umowy politycznej francusko-czeskiej. Tekst umowy zabrał ze sobą Benesz, celem przedstawienia go Masarykowi i politykom czeskim do oceny i ratyfikacji. Umowa ta składa się z punktów jawnych, które po ratyfikacji zostaną ogłoszone i z punktów tajnych. Celem umowy jest utrzymanie porządku rzeczy stworzonego po wojnie w Europie.

Umowa ma charakter sojuszu definitywnego z włączeniem tajnych klauzul natury wojskowej. Rząd czeski obowiązuje sie uznać wszystkie umowy i traktaty, przyczem według umowy tej Francja i Czechy zobowiązują sie przeszkadzać powrotowi Hohenzollernów do władzy.

W związku z powyższym układem „Temps“ podaje szczegóły następujące:

Rozchodziło się o układ, o który już rokowano w czasie wizyty Massaryka w Paryżu. Układ ten różni się od innych analogicznych układów tem, że jest bardziej elastyczny w formułowaniu. Wspomniane pismo francuskie oświadcza, że nie jest to jeszcze układ ostateczny, gdyż musi go przejrzeć Massaryk i inni politycy czescy. „Temps“ wyraża nadzieje, że w układzie tym znajdą wyraz wszystkie interesa francusko-czeskie.

PRASA FRANCUSKA O SOJUSZU.

PAT. — PARYŻ, 28 grudnia — Prasa z zadowoleniem stwierdza, że projekt sojuszu francusko-czechosłowackiego ma charakter nawskroś pokojowy i zaznacza, że będzie on dalszym ciągiem zawartych już przez Francję konwencji, mających na celu otrzymanie nowego stanu rzeczy w Europie. Dzienniki podkreślają dalej, że traktat francusko-czechosłowacki zostanie zarejestrowany w sekretarjacie Ligi narodów i że nie będzie zawierać żadnej tajnej konwencji wojskowej

„Le Matin“ zaznacza, że traktat ujęty został w całości w duchu statutu Ligi narodów, potwierdza postanowienia traktatów pokojowych i zarazem uzupełnia je.

„Petit Parisien“ wyraża przekonanie, że sojusz francusko-czechosłowacki będzie mógł odgrywać rolę pomostu między Pragą i Warszawą, a być może w przyszłości także i między Moskwą a Paryżem.

„Gaulous“ uważa, że cechą charakterystyczną traktatu jest to, że usuwą on wszelką możliwość konfliktu.

„Oeuvre“ zaznacza, że traktat francusko-czechosłowacki stwierdza w oczach całego świata braterskie przymierze obu demokracji.

* * *

Traktat czesko-francuski jest bardzo poważnym uderzeniem w całość koncepcji politycznych, przyjętych przez oficjalną politykę polską pod wpływem endeckim. Nasz nieprzyjazny stosunek do Czechosłowacji, podkreślany przez „Republikę“ przy każdej okazji, był przez prawicę maskowany i ukrywany aż do czasu, gdy okazało się ostatecznie, iż dr. Benesz jest największym przeciwnikiem naszej państwowości i że stale i podstępnie podkopuje polski kredyt międzynarodowy. Okazuje się obecnie, iż zalety i nieustanne, a nawet nieco bezwstydne konkury endeckie do Francji uwieńczone zostały dobrym skutkiem... sojuszem francusko-czeskim.

Wobec tego jednak, że jest to już fakt dokonany i trzeba tylko udawać radość z klęski, która dla polityków trzeźwych była do przewidzenia, oficjalny organ endecji „Gazeta Warszawska“ drukuje artykuł wstępny, gdzie wykręca kota ogonem i pisze:

„Przez zawarcie sojuszu z Francją linja polityki czeskiej musi być bardziej zdecydowana i wyraźna w stosunku do akcji, jaką rozwija Francja na terenie międzynarodowem, akcji obrony traktatu wersalskiego, podstawowego dla nowej organizacji Europy powojennej. W pojedynku, jaki odbędzie się za pewne wkrótce między rządem p. Poincare a rządem p. Ramsay Macdonalda o rewizję stosunku do Niemiec, Czechosłowacja nie będzie już mogła odgrywać roli obserwatora.

W tem tkwi zasadnicza doniosłość przygotowanego sojuszu politycznego, chociaż nie będzie on, jak poprzednio zawarte przez Francję z Polska i Rumunią, wzmocniony przez konwencję wojskową. W odpowiedzi na głosy liberalno-socjalistyczne z Anglji, domagające się rewizji traktatu wersalskiego, wobec zapowiedzianej zmiany kursu polityki zagranicznej W. Brytanji w stosunku do siebie, Francia zdobywa dla swej akcji w Europie nowego sojusznika“.

Dalej „Gazeta Warszawska“ pod pozorami obojętności ukrywa następujący passus:

W planach czeskich leży również zdobycie rynków rosyjskich. Na tem polega głównie ostatnia forma ich słowianofilstwa, w tem też punkcie wiążą się ich zabiegi z tendencjami, które bio rą górę w polityce europejskiej, a które wyrażają się w skłonności mniej lub więcej określonej do uznania de jure Sowietów.

Niewątpliwie ta kwestja, przy omawianiu traktatowego współdziałania francusko-czeskiego „ w odbudowie ekonomicznej Europy“ została szeroko uwzględniona. Jaki kształt realny przybierze ona, trudno przesądzać“.

Tak, tak. Trudno przesądzić... Jak dla kogo. Dla nas jasne jest, że sprawa ta jest przesądzona i to na niekorzyść Polski, którą czesi chcą wyprzeć z rynków rosyjskich. Sojusz francusko-czeski oznacza tedy:

1) początek porozumienia francusko-niemieckiego, o czym można sądzić także z innych oznak;

2) osłabienie znaczenia Polski dla Francji, której na wschodzie przybywa sojusznik gospodarczo od nas silniejszy;

3) walkę francusko-angielską o traktat wersalski, przyczym Polska nie będzie mogła zachować koniecznej przynajmniej neutralności;

4) wzmocnienie przeciwnika naszego jakim są Czechy i polepszenie szans jego na rynku rosyjskim.

Pięknych owoców doczekaliśmy się po endeckiej polityce zagranicznej, skoro Francja z lekkim sercem pozwala sobie na danie nam takiego „psztyczka w nos“, jakim jest traktat z Czechami....

BELGOWIE PRZECIWKO BYŁYM OKUPANTOM.

AW. — PARYŻ, 28 grudnia — Dnia 3 stycznia rozpatrywane będzie w Paryżu przed trybunałem międzysojuszniczym 80 tys. skarg sądowych obywateli belgijskich, przeciwko władzom niemieckim o odszkodowanie. Belgowie żądają wynagrodzenia za przymusowe odtransportowanie ich w głąb Niemiec i przetrzymywanie w obozach koncentracyjnych.

Z ostatnich nowości teatralnych Warszawy.

„Ptak"

komedja w 3 aktach J. Szaniawskiego.

Autor „Papierowego Kochanka" i „Lekkoducha" napisał na tenże temat nową sztukę p. t. „Ptak".

Szanjawski uderza wciąż w tę samą strunę, nie powtarzając się wszelako. Walczy z szarzyzną życia, lecz nie pragnie żywiołowych przewrotów. Niechaj „bryła świata" pozostanie w posadach, byle kręciła się raźniej, weselej.

Akcja promiennego, pogodnego, nie frasobliwego „Ptaka" (świeżo wystawionego w „Rozmaitościach") toczy się gdzieś w Kiernozi, Pacanowie czy Rypinie, gdzie na rynku przed ratuszem świnie kąpią się w kałużach błota. Jesteśmy na posiedzeniu Rady Miejskiej. Burmistrz, przewodnicząc czterem zasuszonym radnym, debatuje nad sprawami miejskiemi, gdy nagle nadchodzą wieści, że na mieście ukazały się czerwone afisze, oznajmiające, iż nazajutrz w niedzielę, gdy z wieży kościelnej zabrzmi hejnał, — uniesie się w powietrze złocisty ptak.

Zakotłowało, zaszumiało w miasteczku. Wszyscy snują domysły, przypuszczenia, lecz zgadzają się, że to ptak symbolizujący przewrót społeczny, obalający stary ustrój i zwiastujący nowy porządek rzeczy.

A najbardziej ucieszyła się z takiej ewentualności śliczna burmistrzowa, we śnie i na jawie marząca o zjawieniu się bohatera, któryby świetlannym czynem rozproszył mrok, przytłaczający powszednie życie jej miasta rodzinnego. Dowiaduje się więc adres organizatora wzlotu ptaka i, niebaczna na konsekwencje, zdąża do jego facjatki. I... rozczarowuje się odrazu. Student, który ma wypuścić ptaka, jest, jak się okazuje, bogatym paniczykiem, synem konsula chińskiego. Facjatkę przystroił sobie zbytkownie misternemi cackami chińskiemi.

Studjował właśnie, gdy weszła, przekład chińskiego podręcznika sztucznego wylęgania jaj. Według zawartych w nim wskazówek wyhodował z jajka bażanciego złocistego ptaka, którego pragnie wypuścić na wolność.

— I po co?

— Aby było wesoło... aby ludzie mieli na co się napatrzeć, bo tu tak strasznie smutno w tem mieście...

— I więcej nic?...

— Nic...

Burmistrzanka jest bardzo przykro rozczarowana. Chciała stanąć pierwsza przy boku bohatera, dopomódz mu w dokonaniu orzeźwiającego duszną atmosferę przewrotu, a natrafiła na zwykłego figlarza. Jest oburzona i chce wyjść, lecz nagle słychać kroki i musi się ukryć za kotarą, by nie być dostrzeżoną w kawalerskim pokoiku.

Wkracza burmistrz z radnymi. Przekonani są, że ptak jest symbolicznem określeniem jakiegoś czynu rewolucyjnego i starają się ze wszech miar odwieść studenta od jego zamiaru. Lecz napróżno. Student powtarza, że wzlot ptaka niema nic wspólnego ze zmianą istniejącego porządku rzeczy i jest tylko jego zabawką, wymyśloną gwoli rozweselenia siebie i wszystkich mieszkańców miasteczka.

Niebawem rozlega się dźwięk hejnału, student biegnie na strych i wypuszcza złocistego ptaka ku ogólnej uciesze tłumów. I gdy ptak wzbija się w powietrze, rodzi się w sercu pięknej burmistrzanki miłość dla tego, który zapragnął uszczęśliwić bliźnich nie problematycznemi zmianami ustroju społecznego, lecz poprostu wyrwaniem ich z szarej jednostajności, rozweseleniem i rozproszaniem nudy.

Sztuka Szaniawskiego, wspaniale odegrana przez zespół teatru Rozmaitości z mistrzami Frenklem, Osterwą i Jaraczem na czele zdobyła sobie wstępnym bojem apetyczną publiczność stołeczną.

Henryk Liński.

Zawiadamiaj o zachorowaniach!

Tyfus w mieście

Teatr, muzyka i sztuka.

TEATR POPULARNY.

Dziś, w sobotę o godz. 4 po poł. dla młodzieży po cenach zniżonych „Do Betleem". — Wieczorem o godz. 8 premjera 4 akt. wodewilu p. t. „Krakowskie Zuchy".

W niedzielę o godz. 3 po poł. i 8 wiecz. — „Krakowskie Zuchy".

W poniedziałek o godz. 4 po poł. dla zrzeszeń robotniczych po cenach zniżonych „Do Betleem", wiecz. „Krakowskie Zuchy".

We wtorek o godz. 3 po poł. i 8 wiecz. — „Krakowskie Zuchy".

NAJBLIŻSZE KONCERTY ŁÓDZKIEJ ORKIESTRY FILHARMONICZNEJ.

W pierwszym dniu nowego roku, tj. 1.I—1924 odbędzie się 14 wielki koncert abonamentowy, który stanowić będzie niewątpliwie, jak poprzedni koncert, prawdziwe wydarzenie artystyczne w naszym życiu muzycznym. U pulpitu kapelmistrzowskiego stanie bowiem artysta tej miary co dyr. Abendroth, jeden z najznakomitszych kapelmistrzów doby współczesnej. Orkiestra, pod jego batutą, wykona symfonję III Bethovena („Eroica"), Straussa poem. symf. „Śmierć i Wyzwolenie", oraz genjalną uwerturę Wagnera do op. „Tannhaeuser".

—

13-ty Poranek Symfoniczny odbędzie się w niedzielę dn. 30.12 r. b. o godz. 12 w poł. Dyrygować będzie utalentowany kapelmistrz z Krakowa p. Stefan Barański, który poprowadzi poem. symf. Smetany „Vltava", oraz „Er Sage" Sibelinsa Jako solista wystąpi łodzianin p. Leon Boruński, który odegra z tow. orkiestry koncert fortepianowy G-dur Beethovena z własną kadencją.

KONCERT SYLWESTROWY.

Jak już podaliśmy, w poniedziałek, dn. 31 b. m. od godz. 9 do 11 wiecz. odbędzie się w sali Filharmonji koncert sylwestrowy z udziałem najwybitniejszej naszej gwiazdy filmowej Jadwigi Smosarskiej, uroczej bohaterki „Tajemnicy przystanku tramwajowego", oraz „Niewolnicy miłości", która wypowie „piękne słówka" Boya. Prócz p. Smosarskiej wystąpią: ulubienica publiczności łódzkiej p. Walerja Dobosz - Markowska, a sekundować jej będzie primas operetki warszawskiej p. Józef Sendecki, pozatem tańce klasyczne wykona świetna tancerka p. Helena Bekeffi.

MASKARADA SYLWESTROWA W FILHARMONJI.

Cała Łódź niezawodnie pospieszy do sali Filharmonji na tegoroczną maskaradę sylwestrową pod godłem „Nocy najpiękniejszych kobiet", aby przeżyć tę jedną błogą noc w upojeniu zdala od troski i szarzyzny życia codziennego. Na maskaradzie królować będzie bezsprzecz[nie] Jad[wiga] Smosarska (ale bynajmniej nie na ekranie) żywa w całej krasie i okazałości w asyście [...] komitych artystów warszawskich jk Dob[osz] Markowska, Bekeffi i Sendecki.

Najciekawszym punktem programu będzie [nie]wątpliwie rozstrzygnięcie konkursu pię[kności] którego komitet maskarady zaprasz[a] wszy[stkie] urocze panie. Która więc z pań pragnie wzią[ć u]dział w konkursie proszona jest o nadesłanie [...] fotografji oraz podanie dokładnego adresu (w [o]sobnej kopercie). Pozatem maskarada sylwest[ro]wa obfitować będzie w mnóstwo atrakcyj i [nie]spodzianek.

ALBAŃCZYCY CHCĄ KRÓLA, AL[E] KONIECZNIE... NAFTOWEGO.

Z Rzymu donoszą, że w Albanji utw[o]rzyła się potężna partja polityczna, kt[óra] chce zaofiarować tron albański p. Ha[rry] Sinclairowi, amerykańskiemu królowi [naf]towemu. Wiadomość powyższa bard[zo] ubawiła amerykan.

„New York World" pisze: „Ponie[waż] większość albańczyków umiera racz[ej] w swych butach aniżeli w łóżku, to w ra[zie] niebezpieczeństwa król Harry I, będąc posiadaczem najszybszego na świecie k[ocz]nia wyścigowego „Zev", będzie mi[ał] wyjątkową szansę, iż uda mu się [...] z Albanji uciec".

Ze sportu.

—o—

Z tow. sportowego „Widzew". [...] 30 b. m. o godz. 9.30 w lokalu w[...] Rokicińska 54 odbędzie się ogóln[...] ne zebranie robotniczego tow. sp[ortowe]go „Widzew".

Wrazie nieprzybycia dostatecz[nej] [dla] prawomocności zebrania, ilości cz[łonków] zebranie odbędzie się już bez wzg[lędu na] ilość członków w drugim termini[e] [...] 1924 r. o godz. 9.30 w tymże samy[m lokalu], o czem zawiadamia, prosząc o [...] swych członków przybycie — Zarz[ąd].

SENSACYJNA PORAŻKA RAPID[U] W HISZPANJI.

Mistrzoska drużyna Austrji „Ra[pid]" spotkała się w swym tornee po Hiszp[anji] z drużyną Reale Societa de Football [...] gając sensacyjnej, bo w stosunku [...] Austrjacy tłomaczą się niezwykłem [...] czeniem z powodu nader uciążliwej [...] Jak widać, nie należy się zbytnio dzi[wić] porażkom naszego mistrza moraln[ego] Cracovji w Hiszpanji.

ARKADJUSZ AWERCZENKO.

Przekleństwo.

—::—

Pewnego razu Leonidas Andrejew począł się nudzić.

Z początku zabawiali go młodzi ludzie, przyjeżdżający doń dwa lub trzy razy dziennie — potem i to mu się sprzykszyło.

Każdy z nich bowiem odciągał go w kąt pokoju i pociągając za guzik od marynarki szeptał przyciszonym głosem:

— Co pan powie o trzęsieniu ziemi w Messynie?

Andrejew spojrzał mu w oczy i zrozumiał: młody człowiek podejrzewa go o wzięcie udziału w tej zbrodni.

— Dlaczego pan pyta — odpowiada przestraszony Andrejew — Przysięgam na Boga.. jestem niewinien... byłem w tym czasie na letnisku z żoną i z dziećmi... Jak Boga kocham...

— Nie, ja chciałem się tylko dowiedzieć jak się pan zapatruje na trzęsienie ziemi w Messynie.

— To doprawdy... ogromnie nieprzyjemna rzecz... — odpowiedział Andrejew.

— Tak? Bardzo dziękuję. Tak właśnie jutro napiszę. Leonidas Andrejew w przyjacielskiej rozmowie, dał wyraz swemu oburzeniu w związku z trzęsieniem ziemi, które... Bardzo dziękuję! Serdecznie dziękuję! Uciekam.

Odchodził, ustępując miejsca następnemu młodzieńcowi tak samo bardzo sympatycznemu i grzecznemu.

Następny młodzieniec również chwytał Andrejewa za guzik od marynarki, odsuwał w kąt pokoju i pytał!

— Jakie jest pańskie zdanie o utworach Tołstoja? —

— Tołstoj?.. Mądry człowiek!.. Stosunek prawie...

— Dziękuję najuprzejmiej! Bardzo mi było przyjemnie z panem. Tak właśnie napiszę: „Niedawno Leonidas Andrejew, będąc na wieczorku wyraził swe zdanie na twórczość Tołstoja. Sąd wielkiego pisarza niepozbawiony jest oryginalności. Andrejew uważa, iż jakkolwiek Tołstoj jest już stary i nie może więcej pisać, mimo to doczekamy się jeszcze od niego czegoś podobnego do jego ostatnich utworów jak: „Anna Karamazowa" i „Bracia Krasieńscy". Merci! Uciekam!

Trzeci młodzieniec, wyrzuciwszy za drzwi poprzedniego interlokutora który wcale się nie spieszył, wszedł śmiało do salonu i już w progu rzucił pytanie:

— O Meterlinku? Co pan o nim powie?..

— Meterl...

— Dziękuję uprzejmie! Dziękuję! Donoszę właśnie naszym czytelnikom pańskie zdanie! Pan myśli prawie to samo co ja. Dowidzenia Ukłony dla żony!

— Ach, umrę przecież z nudów!... — zawołał Andrejew.

— Koteczku... — pocieszała go żona — czekają tam na ciebie jeszcze trzej panowie! Zawołać? Może cię rozweselą?...

— —

Pewnego razu Andrejew postanowił opuścić stolicę i udać się pocichutku, incognito na prowincję.

Ostrzygł się i ogolił, włożył okulary, wziął walizeczkę i pojechał do Moskwy.

Umył się w hotelu, przeprał ubranie i zadowolony ze siebie wyszedł na miasto.

Na ulicy szły dwie panie.

— Patrz — to Andrejew — rzekła jedna.

— Leonidas — dodała druga.

Stanęły i wodziły za nimi długo wzrokiem.

— Chodzi po ulicy.. — wyszeptała pierwsza ze strachem.

Druga klasnęła w ręce.

— Patrz! Patrz! W kaloszach!... Andrejew w kaloszach!..

— Czego panie sobie życzą? — spytał Andrej zbliżając się do nich.

— Aj — aj — aj!.. — krzyknęły obie on mówi!..

I uciekły.

Andrejew kupił po drodze kilka gazet i smutny wrócił do hotelu.

Na pierwszej stronicy ujrzał czteroszpaltowy tytuł:

— „Jak nas informują Leonidas Andreja bawi obecnie w Holandji. Bawi się tam cudownie i dobrze się czuje".

— Mają rację — pomyślał Andrzej — trzeba się wybrać do Holandji.. Ciekawy kraj podobno...

W innej gazecie pisali:

— „Niedawno Leonidas Andrejew wyraził swój pogląd w jednem z pism zagranicznych o poezji Birnbauma... Andrejew uważa Birbauma za największego poetę Niemiec spółczesnych"...

— Birbaum.. wyszeptał Andrejew — dziwne nazwisko... Trzeba będzie coś przeczytać z jego wierszy.

Wstał i spojrzał na zegarek.

— Nudzę się.. Ósma godzina... Pójdę do teatru...

Wyszedł na ulice i wziął dorożke.

— Szybko, do teatru!.. Byle jak[ie]go!... Nudzę się!

— Może do Stanisławskiego? sp[y]tał woźnica.

— Niech będzie do Stanisławskie[go]. Albo nie, grają tam moją sztukę „An[athe]ma!" Gdzieindziej! —

Woźnica zawiózł go do jakiegoś [te]atru. Andrejew kupił bilet i wszedł [na] palcach na widownię.

— Oleś, Oleś!... Ja się kocham! Patrz na te pola...

— „Dni naszego życia" — szep[nął] niezadowolony Andrejew — Psiakre[w]. Wyszedł i wsiadł znowu w dorożk[ę].

— De teatru! Tylko nie do Stanisł[a]wskiego:

W trzeciem teatrze, zanim ku[pił] bilet spytał się co grają:

— „Anfisa" Leonidasa Andrejew[a] wspaniały dramat.

Andrejew jęknął i wybiegł na ulic[ę].

— „Stylowym" — „Życie człowiek[a]" w teatrze Małym „Czarne maski" -

— Do kinematografu! — krzykn[ął] dorożkarzowi.

Okazało się, że w kinematografi[e] pokazywali niecały obraz:

„Leonidas Andrejew na letnisku. Ostatnie dwa dni! Andrejew na łódc[e] z żoną! Andrejew mówi do tuby gram[o]fonowej! — Andrejew śpi! Spieszcie! Spieszcie!".

Rozgoryczony udał się do sklep[u] po pocztówke, by napisać do żony, ż[e] jutro przyjeżdża.

— Pocztówkę? spytała sprzeda[w]czyni może z portretem Leonidasa An[drejewa]" Ostatnie wydanie?

Andrejew wypadł na ulicę i padł[szy] na kolana wzniósł ręce do góry:

— Boże!! Boże!! Dlaczegoś mnie przeklął??...

Tłum. R. E.

Kurs franka złotego.

Jak jest ogłaszany i rozpowszechniany.

Ogłoszono rozporządzenie ministra skarbu z dnia 15 grudnia 1923 r., wydane w porozumieniu z ministerjum poczt i telegrafów w przedmiocie ustalania i ogłaszania wartości franka złotego, służącego za miernik przy obliczaniu danin i niektórych innych dochodów publicznych.

Na zasadzie art. 2,3 i 6 ustawy z dnia 6 grudnia 1923 r. o zastosowaniu stałej jednostki do obliczania danin, niektórych innych dochodów publicznych, oraz kredytów, udzielanych przez instytucje państwowe i samorządowe (Dz. Ust. R. P. nr. 127 z roku 1923 poz. 1044), zarządza się, co następuje:

Ustaloną zgodnie z art. 2-im przytoczonej powyżej ustawy

wartość franka złotego

ogłasza się codziennie, z wyjątkiem niedziel i dni świątecznych, w formie obwieszczenia ministra skarbu w „Monitorze Polskim". Ustalony w obwieszczeniu kurs obowiązywać będzie dnia trzeciego po ustaleniu, lub również dnia czwartego, ewentualnie dalszego dnia, jeżeli ustalenie kursu nastąpi w przeddzień niedzieli lub świąt.

Poraz pierwszy kurs będzie ustalony

dnia 29-go grudnia 1923 roku,

który obowiązywać będzie w dniu 1-ym stycznia 1924 roku.

Ustalenie kursu franka złotego w formie określonej w par. 1 należy do departamentu kredytowego ministerjum skarbu który przy tem ustalaniu stosować będzie zaokrąglenia liczb do dziesiątek tysięcy w ten sposób, że końcówki, niedosięgające 5.000 marek polskich, będą opuszczone końcówki zaś od 5.000 mk. pol. wzwyż będą przyjmowane za 10.000 marek polskich.

Codziennie, z wyjątkiem niedziel i dni świątecznych, przed godz. 2-gą po poł. departament kredytowy ministerjum skarbu przesyła obwieszczenie, celem ogłoszenia do redakcji

„Monitora Polskiego".

Redakcja „Monitora Polskiego" obowiązana jest ogłosić obwieszczenie w dniu jego otrzymania.

Jednocześnie departament kredytowy ministerjum skarbu, przesyła głównemu urzędowi telegraficznemu, głównemu urzędowi kasowemu ministerjum skarbu, naczelnej dyrekcji polskiej kredytowej kasy pożyczkowej oraz dyrekcji pocztowej kasy oszczędności zawiadomienie w następującej formie:

„Telegram waloryzacyjny.

Drugiego i trzeciego stycznia kurs..... tysięcy".

Treść ta oznacza, iż w dniach 2 i 3 stycznia 1924 r. ma obowiązywać kurss. . . . tysięcy marek za jeden frank złoty.

W przypadkach obowiązywania kursu przez kilka dni, wobec nieogłaszania obwieszczeń w niedziele i dni świąteczne, będą w zawiadomieniach podawane dni, w których ma obowiązywać dany kurs.

Natychmiast po otrzymaniu zawiadomienia od departamentu kredytowego ministerjum skarbu o wysokości kursu franka złotego główny urząd telegraficzny rozsyła telegramy „służbowe", w formie podanej w par. 2-im,

do wszystkich urzędów pocztowo- telegraficznych.

Urzędy pocztowo-telegraficzne winny informować osoby, wpłacające należności zwaloryzowane zapomocą blankietów nadawczych P. K. O. lub przekazów pocztowych, o wysokości kursu franka złotego, obowiązującego w danym dniu i ułatwiać im w miarę możności przeliczanie franków złotych na marki polskie oraz odwrotnie.

Oprócz tego urzędy pocztowo-telegraficzne lub pocztowe winny umieszczać na widocznem miejscu w lokalu urzędowym ogłoszenia o kursie franka złotego na każdy dzień, zgodnie z telegramami urzędowemi.

P. K. K. P. i P. K. O.

podają wysokość kursu franka złotego do wiadomości własnych urzędników, zajętych przyjmowaniem wpłat na rzecz kas i urzędów państwowych i ogłaszają to w sposób odpowiedni w swoich lokalach.

Izba skarbowa wpisuje wysokość kursu i dzień, w którym ma kurs ten obowiązywać do zeszytów miejscowych kas skarbowych.

Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 1924 roku.

Na giełdzie.

Dolar 6,000,000.

Wczorajszy dzień, był jednym z najbardziej charakterystycznych, jakimi się odznacza prywatny rynek dewizowy. Przy stale zwyżkowej tendencji, doszedł dolar w godzinach południowych do 6.800.000, wtedy gdy P. K. K. P. kryła pełne zapotrzebowanie po kursie 6 miljonów 300 tysięcy. Jednocześnie giełda akcjowa wykazywała nadal mocny nastrój przyczem zwyżki niektórych akcji dochodziły do 50 proc. Można było jednak wyczuć, iż haussa akcjowa utraciła żywiołowy rozpęd, jakiego nabrała zaraz po świętach.

Zwyżka walut i akcji, która choć nawet częściowo uzasadniona, jednak w głównej mierze wywołana była dezorjentacją poświąteczną i nieusprawiedliwiona rozpaczliwym stanem rynku pieniężnego. zaczęła wykazywać wybitne osłabienie. To też począł dolar słabnąć przy wielkiem zaofiarowaniu. Około 6-ej kurs wypłaty na New-York wynosił 6.500.000, wieczorem osłabł na 6.200.000, a przed wieczorem dokonywano tranzakcji po 6.000.000, a nawet 5.800.ooo.

Sytuacja przedstawia się zupełnie niewyraźnie. Jutrzejszy dzień i bliskie już ultimo z ogromnemi płatnościami, rozwiążą zagadkę.

—x—

CEDUŁY WARSZAWSKIEJ GIEŁDY

Gotówka

Dolary 6,300.000.

Czeki.

Belgja 285,000.
Holandja 2,389.000.
Londyn 27,400.000—27,370
Paryż 320.500.
Praga 184.000 180.000
Szwajcarja 1,102.500.
Wiedeń 88,65.
Włochy 275.000.
Złoty frank 1,215.400.
Miljonówka 300.000—250.000 270.000

Akcje.

Bank Handlowy 6750—7250
Bank Małopolski 1600—1900
Bank Przem. Lwów 1000
Bank Wila Pryw. 265—280
Bank Powsz. Kred. 270
Bank Zjedn. Ziem P. 1975
Bank Zw. Ziemian 440—550—525
Bank Dyskontowy 7.000—7.500.
Bank dla H. i Przem. 2750—3150.
Bank Kredytowy W. 1700.
Bank Handlowy P. 4200.
Bank Zachodni 5000—5300.
Bank Ziemski Kred. 450.
Bank Zw. Spółek 7—7500—7300.
Cerata 410—450—430.
Kijewski 7500—7600—7500.
Spiess 2100—2400—2350.
Chodorów 10500—12—11500.
Czestocice 7900—7000—7700
Gosławice 3600—4100—3900
Cukier 11500—13—12500.
Drzewo 1050—1150.
Węgiel 16000—17500.
Cegielski 2100—2250—2350.
Lilpop 1825—2500—2350.
Norblin 1900—3300 (1) 2500.
Ortwein 850—1500—1350.
Parowozy 1200—1350—1310.
Rohn 1100—1150 IV em. 1000.
Suchedniów 3600—3800—3700
Zielenieyski 32—30.
Borkowski 1475—1550—1525.
Jablkowscy 425—600—580.
Skóry 220—200—215.
Żegluga 390—500—450 VII em. 370—450—420.
Ćmielów 2500—3350—3250.
P. T. E. 380—485—450.
Herbata V em. 200—[illegible]25—210
Sole potasowe 10
Puls 750—850—
Wildt 1200—1350—1300
Czersk 1600—1900—1750
Firlej 550—650—625
Michałów 3650—3400—3600
Łazy 420—[illegible]75—420—450
Przemysł Leśny 300—370
Fotzner 14000—15000
Modrzejów 20—21—20 (1) 2[illegible]—26300 — 4
Ostrowiec 33—35250—34900
Pocisk 1600—2050
Starachowice 7150—8200
Trzebinia [illegible]500—1525
Maszyny 1200—1250
Żyrardów 700—675—690
Belpol 120
Polbal 200
Syndykat 4750—5000—4900
Zach. Tow. dla H. i P. 320—400
Elektryczność 5000—5250—9—5200
Haberbusch 7550—8750—8000.
Korek 325.
Kleczew 2.300—2850—2500.
Nafta 990—975—1000.
Nobel 1990—2400—2350.

WIECZORNA POGIEŁDA WARSZAWSKA.

AW. — WARSZAWA, 28 grudnia
Nowy Jork 6.900ooo
Tendencja bez zmiany
Cegielski 2.100ooo
Chodorów 11.500—12.ooo
Ćmielów 3.200ooo
Ortwein 1.500ooo
Nafta w poszukiwaniu
Nobel 2.500ooo
Parowozy 1.400ooo
Trzebinia 1.500ooo
Zieleniewski 31.000.000
Bank Małopolski 1.500oo
Przem. Lw. 1.100ooo
Bank Sp. Zar. 7.500ooo w
Starachowice 8.300ooo
Chybie 19
Kujawy 90ooo
Pruszków 550ooo
Kauczuk 180ooo
Tenedencja mocna.

GIEŁDY ZAGRANICZNE.

PAT. — GDAŃSK, 28 grudnia — Notowania w guldenach gdańskich.
Warszawa 0.848—0.852
Marka polska 0.923—0.927
Dolary amer. 5.8852—5.9148
Nowy Jork 5.7331—5.7619
Holandja 217.55—218.65
Zurych 10.45—10.55 za sto franków
Paryż 29.53—29.67 za sto franków
Funty szterl. 18.653.250—18.746.750 marek niemieckich.

PAT. — BERLIN, 28 grudnia — Urzędowa. Notowania w miljonach mk.
Belgja 189.525—190.475
Paryż 216.956—218.044
Szwajcarja 738.150—741.85[illegible]
Austrja 59.451—59.749
Dolary 4.200.000
Funty szterl. 18.300.000
Franki franc. 217.500

GIEŁDA ZURYCHSKA

PAT. — ZURYCH, 28 grudnia — Notowania końcowe.
Nowy Jork 571.25
Londyn 2[illegible].86
Paryż 29.00
Wiedeń 0.008075

CYRK CINISELLI
Niebywała nowość! Pierwszy raz w Polsce!

3 MERKELS
Śmiertelny spacer na suficie cyrku.

PANTOMINA
z udziałem całego zespołu cyrk. 60 osób

Anons: 31 grudnia r. b.
Wielka sylwestrowa zabawa nocna.

UWAGA: Wejście dla dzieci na przedst. popoł. bezpłatne. — Ponadto cały fascynujący program.

Teatr „SCALA"
Trupa żyd. dyr. A. Kompaniejec.

Dziś, 3.30 i niedziela 8.30 wiecz.
Nie pożądaj

Dziś, 8.30 i poniedziałek 8.30
POLSKI ŻYD
Operetka w 3 akt. 6533

Nie na tanią cenę lecz na jakość

musicie baczyć kupując obcasy gumowe.

Żądajcie od swego szewca wyraźnie
obcasów i podeszew gumowych PALMA.

Palma-Kauczuk Spółka z ogr. odp.
Kraków, Grodzka 60, tel. 42-12.

Skład hurtowy.

Palma

Dr. med.
BRAUN
Południowa Nr. 32
Specjalista chorób skórnych i wenerycznych. Przyjmuje od 8—10 i pół 1—2 i od 4 — 8.

Dr.
W. Dutkiewicz
Łódź,
Piotrkowska 50
Choroby skórne i weneryczne.
Przyjmuje od 4 — 7 w., w niedziele i święta 9-12

Pokój

w Łodzi zamienię na pokój w Warszawie.
Oferty sub. „Zamiana" w admin. „Republiki".

Dr.
H. SZUMACHER
Chor. skórne i weneryczne
przyjmuje od 5 do 7 i pół p. p. w niedzielę i święta od 11—1.
6Sierpnia 1. (Benedykta)

Sprzedaż
Szyb okiennych
hurtowa i detaliczna po cenach fabrycznych
S. FEINER
Łódź, Zgierska 28, w podwórzu.

ORKIESTRA FILHARMONICZNA w ŁODZI.

Sala Filharmonji

W niedzielę, d. 30 grudnia rb. o g. 12 w poł.
13-ty Koncert Ludowy
(Poranek symfoniczny).
Dyrekcja: **Stefan Barański.**
Solista: **Leon Boruński** (fortepjan)
W programie m. in.: **Sibelius:** „En sage", **Beethoven:** Koncert fortepjanowy G-dur.

Wtorek, dn. 1 stycznia 1924 r. o g. 8.30 w.
14-ty Wielki Koncert Symfoniczny
2-gi z 3-go Cyklu Abonamentowego
Dyrekcja:
Herman Abendroth
W programie: **L. v. Bethoven** symfonja № 3. **„Eroica"**, **Strauss:** „Śmierć i wyzwolenie. **Wagner:** Uwertura „Tanhäuser.

Bilety w kasie Filharmonji (okienko № 2) codz. od godz. 10—1 i od 3—7 w.

Zarząd Spółki Akcyjnej

pod firmą

Przemysł Bawełniany „ADAM OSSER"

Spółka Akcyjna

podaje do wiadomości, że na mocy statutu ogłoszonego w № 240 Monitora Polskiego z dnia 22 października 1923 roku, oraz aktu zeznanego dn. 19 grudnia 1923 r., przed notarjuszem Kazimierzem Rossmanem, repertorjum № 17650 Spółka Akcyjna przejęła z wszelkiemi aktywami i pasywami przedsiębiorstwo Przędzalni Bawełny, istniejące dotychczas pod firmą „Adam Osser". Siedziba Spółki mieści się w Łodzi przy ul. Kilińskiego 204.

Spółka zarejestrowana została w Sądzie Okręgowym w Łodzi w dniu 21 grudnia 1923 r. za № 542.

Dr. Marja
Józefów-Lewinsonowa
Cegielniana 6.
Chor. wener. i skórn. (dla kobiet i dzieci) Godz. przyjęć od 11 do 3 pp i od 6—8 w. w niedziele i święta od 11—1.

DR.
L. Prybulski
Choroby skórne, włosów, weneryczne i moczopłciowe Leczenie światłem (lampa kwarcowa) i promieniami Rontgena.
Zawadzka № 1
Telefon Nr. 25-38.
Przyjmuje od 9 — 1 i od 5—8
Dla pań od 4—5 90
(oddzielna poczekalnia)

Ogłoszenia drobne.

Kupno i sprzedaż

A. A. Kupuję meble, futra, dywany, garderobę, maszyny do szycia. Łaźnik, ulica Benedykta 28 miesz. 13. 5955

IZYDOR LITTAUER Piotrkowska № 40 poleca na gwiazdkę Konfekcję dziecinną w wielkim wyborze towary galanteryjne i artykuły mody dla pań. Ceny przystępne. Przyjmuje się weksle po cenach gotówkowych. 302

Okazyjnie sprzedam story, obrus z ręcznym file. Adres Zakątna 30. 6257

Posady.

Wykwalifikowany monter elektrotechnik poszukuje posady starszego montera lub magazyniera. Łaskawe of. do „Republiki" pod „wykwalifikowany". 491-3

Pracownik handlowy z wykształceniem 5-klasowym oraz znajomością ksiąg handlowych poszukuje posady. Oferty sub „Kaligraf". 516

Majster ceglarski kilkoletnia praktyka dobry kierownik poszukuje posady kierownika cegielni. Łaskawe oferty do „Republiki" pod „kierownik" 490—3

Młodzieniec z dobremi świadectwami, z kilkaletnią praktyką biurową, piszący biegle na maszynie poszukuje jakiejkolwiek posady. Oferty proszę łask złożyć w administracji niniejszego pisma dla „biuralista". 504—2

Rozmaite.

Akuszerka Drzymałowa powróciła Piotrkowska 223, III. 250, lewa oficyna.

Akuszerka Pipikowa przyjmuje panie miejscowe i przyjezdne. Piotrkowska 132 — 14.

Kostjumy maskaradowe i suknie balowe do wypożyczania. Nawrot 35, Herman. 6357—3

Unieważniam dwa weksle in blanco wystawione przez Leona Flumana — 1) na 25,000,000 żyrowany przezemnie 2) na 100,000,000 nie żyrowany z boku napis „17-I płatny" Proszę zwrócić Ch. Mróz Łódź Piotrkowska 82. 6494

Poszukuje się inteligentnej panny (izraelitki) do 5-letniego chłopczyka i do gospodarstwa, mającej praktykę. Zgłosić się na ulicę Pańską 23, m. 6 do godz. 4-ej. 527

Poszukuję pokoju przy inteligentnej rodzinie. Okolica obojętna. Opłata może być jednorazowa lub miesięczna. Zainteresowani mogą się zgłosić: Piotrkowska 6 Sobol (ekspedycja). 493

Mieszkania z 2-ch pokojów z kuchnią poszukiwane. Abramson, Długa 23 m. 13 522

Zaginął pies owczarek, ciemnobronzowy wabi się „Brylant" odprowadzić— Andrzeja 43 restauracja 487-2

Nauka i wychowanie

FRANCUSKIEGO szybko, dobrze nauczam poprawnie. Zgłoszenia do adm. „Republiki" sub „S. B." 478—2

NAUCZYCIEL nauk handlowych naucza szybko buchalterji, korespondencji, arytmetyki handlowej. Wólczańska 98 parter m. 14 od 5—8. 508—4

Zagubione dokumenty

Zgubiono paszport na imię Anny Deryng, wydany w powiecie Brusk. 517

Związek Muzyków Zawodowych

w Łodzi (Piotrkowska 79 pr. of. I piętro)
czynna codz. od 12—3 p. p.

Przyjmujemy bale, zabawy na zespoły muzyczne od 1—40 osób, najnowsze tańce „Jazz Band".

Zarząd.

UWAGA: Dla instytucji filantrop. odpowiedni rabat.
Dnia 31-XII biuro czynne do 11 wieczór.

Zakład meblowo-tapicerski
Wschodnia 47 **M. BIMKE** Wschodnia 47
poleca **wielki wybór krzeseł, stołów, kosetek, otomanek** oraz **garniturów klubowych**
Przyjmuje wszelkie obstalunki.
Ceny przystępne. — Ceny przystępne.

Różne lokale

na przedsiębiorstwa handlowe natychmiast do wynajęcia. Gdańska (Długa) 101 u właściciela domu.

WYROB i SPRZEDAŻ
NAJWYTWORNIEJSZEJ BIELIZNY MĘSKIEJ oraz PYJAMY
z własnego i powierzonego towaru.
A. J. SZTYGLIC
ŁODZ, CEGIELNIANA Nr. 52.

PASY skórzane angielskie

poleca w wielkich ilościach i po cenach **konkurencyjnych**
Skład fabryczny artykułów technicznych
H. Karczmar
Łódź, Piotrkowska 42. Telef. 11-01.

Dr.
S. Kantor
Specjalista chorób skórnych i wenerycznych i włosów
Gabinet Röntgena i światło-leczniczy
ul. Piotrkowska 144
róg Ewangielickiej
Godziny przyjęcia. 9—2 i 6—8 Dla pań 5—6

Dr. med.
LUBICZ
Cegielniana 43.
Choroby skórne, weneryczne i moczopłciowe
Leczenie sztuczne słońcem wyżynowym. Przyjmuje od 11—1 i od 5—8 wiecz., dla pań oddzielna poczekalnia

Wykończalnia i Farbiarnia
poszukuje
Farbiarza
na towary wełniane i streichgarnowe.
Może być zaraz.
Oferty pod „Przemysł wełniany" do adm. „Republiki".

Prenumerata: w Łodzi mk. 1,900,000 miesięcznie.—Zamiejscowa mk. 2,700,000 miesięcznie.—Zagranicą mk. [illegible] miesięcznie. Odnoszenie do domu [illegible] „Republika" z „Expressem Wieczornym" miesięcznie [illegible] 360,000 mk.

Ogłoszenia: ZWYCZAJNE: mk. 25.000 za wiersz milimetrowy (na stronie 10 szpalt) W TEKŚCIE mk 50,000 za wiersz milimetrowy (na str. 8 szpalt). NADESŁANE: mk. 40000 za wiersz milimetrowy (na str. 8 szpalt) NEKROLOGI: mk. 40000 za wiersz milimetrowy (na str. 8 szpalt) Zaręczynowe i zaślubin. po tekście mk 2 000.000 Zamiejscowe o 50 proc. drożej Zagran. o 100 proc drożej Za terminowy druk ogłoszeń administr. nie odpowiada.
Drobne 25.000. Posady i poszukiwane 15,000. Najmniejsze ogłoszenie 1[illegible].000

Każda nowa podwyżka obowiązuje wszystkie już przyjęte ogłoszenia do zmiany cen bez uprzedniego zawiadom.

Za wydawnictwo „Republika" Sp. z ogr. odp. Marjan Nusbaum-Hilarowicz.—Czcionk. „Republiki", Piotrkowska 49.—Tłocznia, Piotrkowska 86.—Redaktor Nacz. Marjan Nusbaum-Hilarowicz.